

Tilsyns-rapport 2022

Akvariet

Faglig dialog gennemført: 05-10-2022

Tilsyn afsluttet: 22-11-2022

Tilsyn gennemført af: Rosa Astrup

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Et tilsyn består af:

- Løbende tilsyn via de pædagogiske konsulenters samarbejde i dagligdagen med dag- og fritidstilbud samt ét årligt tilsynsbesøg, hvor det daglige arbejde med børnene observeres af en pædagogisk konsulent.¹
- Et dialogmøde med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer fra tilsynsbesøg, og på dialogen med medarbejdere, leder og forældrerepræsentanter.

Den færdige rapport skal afsluttes senest 30 dage efter tilsynsbesøget og offentliggøres på institutionens hjemmeside.

Tidsplan for et pædagogisk tilsyn

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået "Vedligehold indsats" i alle pejlemærker, øges kadencen for det ordinære tilsynsbesøg til to år. Her gennemføres i stedet et light-tilsyn i form af en vedligeholdelsesdialog, men uden observationer.

Den pædagogiske konsulent

Alle i institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder løbende institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er den pædagogiske konsulent, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Seks pejlemærker for kvalitet

Tilsynet tager udgangspunkt i Københavns Kommunes seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet og sikrer, at alle love og regler for institutioner overholdes:

1. Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag
2. Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle
3. Sprogiindsatsen – muligheder gennem sprog
4. Forældresamarbejde - forældrepartnerskab
5. Sammenhæng – også i overgange
6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis Indledning

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsynsbesøg i institutionen. I slutningen af rapporten finder du institutionens kommentarer til tilsynsrapporten. Kommentarerne er udarbejdet i institutionens forældreråd, hvis institutionen er en del af en klynge, eller i bestyrelsen, hvis institutionen er selvejende.

Vurderinger i tilsynsrapporten

Det daglige arbejde i institutionen vurderes i forhold til de seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet, dag- og fritidstilbud arbejder ud fra i Københavns Kommune.

For hvert pejlemærke vurderer den pædagogiske konsulent arbejdet i institutionen og placerer indsatsen i en af de tre kategorier nedenfor.

Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Ny indsats
Anerkendelse af institutionens arbejde	Anbefalinger til justeringer af institutionens arbejde	Anmærkninger til institutionens arbejde og krav om nye tiltag
<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes dagligdag. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. • Institutionen skal fortsætte det gode arbejde og løbende udvikle deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder med pejlemærket, men det ses ikke tydeligt i dagligdagen. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, men omsættes ikke til handling alle steder. • Konsulenten kommer med anbefalinger til, hvordan institutionen kan tilpasse deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder ikke bevidst med pejlemærket. • Dagligdagen lever ikke op til god pædagogisk praksis på alle områder. • Institutionen skal sætte gang i nye indsatser, der kan ses tydeligt i dagligdagen. • Konsulenten kommer med anbefalinger til nye indsatser. • Der er faste krav til opfølgning og evaluering

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen. Er du forælder i institutionen, vil der i løbet af året blive afholdt et forældremøde, hvor rapporten præsenteres og drøftes.

Du kan læse mere om, hvordan Københavns Kommunes institutioner arbejder med pædagogisk kvalitet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: www.kk.dk/kvalitetogtilsyn.

Tilsynsvurderinger for nuværende og sidste tilsynsår

	Sociale relationer	Inklusion og fællesskab	Sprog-indsatsen	Forældre-samarbejde	Sammen-hæng	Krav om refleksion og metodisk systematik
2022	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats
2021	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats

Generelle bemærkninger

Her kan konsulenten ved behov angive informationer om institutionen, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

På observationsdagen er der sygdom og feriefrafvær blandt det faste personale og flere medarbejdere er nye og har på observationsdagen været ansat i kort tid.

Pejlemærke 1:

Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

”Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at der arbejdes målrettet med sociale relationer, så det i praksis, ses tydeligt i børnenes dagligdag. Der observeres positivt relationsarbejde, hvor det ses, at det enkelte barn mødes omsorgsfuldt i trygge læringsmiljøer af lyttende og anerkendende medarbejdere. Personalet i dialogen kan med konkrete eksempler og refleksioner redegøre for et fælles fagligt fundament for relationsarbejdet, og hvordan der i praksis arbejdes med pejlemærket. På disse baggrunde, vurderes Akvariet i vedligehold indsats. Observationerne tegner et samlet billede af pædagogisk personale, der udmønter omsorgspædagogik af høj kvalitet, hvilket ses ved nærværende og omsorgsfuldt pædagogisk personale, der italesætter, spejler og hjælper børnene med at sætte ord på følelser, intentioner og handlinger. I dialogen drøftede vi konkrete observationer, der viser at personalets handlinger i interaktion med børnene, viser en høj grad af relationskompetence. I praksis ses dette ved, at personalet i praksis går fysisk ned i børnehøjde og har positiv ansigt-til-ansigt kontakt med børnene, samtidig med at der ses en fælles opmærksomhed om et fælles tredje i mindre grupper, hvor det ses, at personalet er lyttende, har fokus på turtagning i kommunikationen, er opmærksomme på børnenes egne initiativer og taler med børnene om deres oplevelser og ideer. Det observeres, at denne tilgang til børnene skaber gode betingelser for længerevarende positive samspil mellem børn-voksne og børnene i mellem. Det træder særligt tydeligt frem i observationerne som en gennemgående måde at være i samspil med børnene på, at det pædagogiske personale møder børnene med smil, glad mimik og gestik, øjenkontakt og tæt positiv fysisk kontakt som kram, sidde på skødet, holde i hånd, være i favn og positiv italesættelse. Det går som en rød tråd på tværs af alle stuer, at der observeres positive mødeøjeblikke, hvor det ses, at personalet ser, følger, afstemmer og responderer relevant på børnenes små signaler, omsorgsbehov og initiativer. Således observeres ofte situationer, hvor personalet viser det enkelte barn, at de har forstået barnets udtryk, hvilket ses ved, at personalet sætter ord på og responderer på barnets handlinger i overensstemmelse med barnets udtryk. Som det fx ses, da et barn er optaget af leg, og den voksne fortæller, at barnet skal vaske hænder; barnet siger ”jeg leger lige”, og bliver mødt med ”du er ikke helt færdig med at lege endnu?”, barnet ryster på hovedet og det aftales, at barnet kan lege videre. Generelt observeres, at personalet lykkes særligt godt med at få øje på børnenes følelser, initiativer og handlinger, spejle og sætte ord på disse. På baggrund af observationerne vurderes, at personalet ofte tilpasser sprog og handlinger til barnets udtryk, og løbende bekræfter barnets oplevelse, afstemmer og handler i forhold til børnenes signaler og kommunikation. Som det fx ses da et barn med sit kropssprog viser, at barnet er træt og ked af det ”du er bare så træt, jeg kan godt se det, vi finder sutten og så putter jeg dig”. Det er gennemgående for observationerne, at det pædagogiske personale er til rådighed og tilgængelige, hvis børn er kede af det, usikre eller bange. Observationerne viser, at samværet mellem børn og pædagogisk personale bærer præg af interesse for børnene, og at det pædagogiske personale er imødekommende og lydhør overfor børnene. Fx ses det tydeligt, at personalet kan lide at være sammen med børnene, hvilket i praksis ses ved, at der observeres en varm og imødekommende stemning med en positiv grundtone, hvor børnene mødes med et roligt og inviterende toneleje. Jeg ser flere eksempler, hvor børn og voksne griner og fjoller sammen. Det ses, at personalet med mimik og kropssprog udstråler glæde når et barn stolt viser noget frem eller fortæller personalet om sine oplevelser eller optagethed. Igennem observationsdagene høres flere sproglige udtalelser, der viser et fokus på, at børnene er betydningsfulde som fx ”det var godt du kom”, ”det er dejligt at sidde ved siden af dig”, og fokus på at lære at være en del af et fællesskab og vise omsorg for hinanden; ”pas på vennerne” ”vi skal lige vente på vennerne”.

Observationerne viser, at personalets engagement og opmærksomhed er rettet mod børnene snarere end mod kollegaerne. Som drøftet i dialogen bør der være en øget opmærksomhed på, hvordan personalet kan blive endnu bedre til at trække det gode relationsarbejde, og de mindre børnegrupper med ind i hverdagsrutinerne og microovergangene, da det her observeres, at flere medarbejdere bliver optaget af skifte børn, vaske hænder og praktiske gøremål uden inddragelse af børn, på samme tid (jf. pejlemærke 2), hvilket skaber vanskelige betingelser for nærvær, fælles opmærksomhed, kommunikation og at få øje på alle børns signaler, kommunikation og initiativer, i disse situationer. I dialogen beskrives, hvordan personalet arbejder systematisk med at sikre, at alle børn oplever positiv voksenkontakt, hvilket i praksis sker ved at der arbejdes i mindre børnegrupper, med fælles videndeling om, hvad de enkelte børn profiterer af. Desuden gennemgås børnene løbende og systematisk på diverse møder og via relations skemaer og TOPI. Videre beskrives, at Akvariet har ekstra opmærksomhed på, hvordan børn i udsatte positioner sikres positiv voksenkontakt på daglig basis, bl.a. Via små børnegrupper via legegrupper, hvor der er fokus på barnets styrker og interesser. Ligesom et tiltag kan være, at et barn i en periode får tilknyttet en primær pædagog/pædagogmedhjælper med henblik på at styrke relationen. I dialogen beskrives, at der laves handleplaner på børn i udsatte positioner. Handleplanerne følges løbende op, evalueres og justeres. I dialogen beskrives, at relationsarbejdet løbende evalueres på møder, fx via SMTTE, relations skemaer og handleplaner.

Anbefaling

- Fortsæt det positive arbejde med inddeling i mindre omsorgsgrupper og fokus på personalets positioner, så de gode betingelser, der ses i forhold til omsorg, nærvær, kommunikation og fælles opmærksomhed fastholdes. Øv jer i at forlænge og bibeholde de små omsorgsgrupper over længere tid, ind i tiden før- og efter de planlagte formiddagsgrupper, i micro-overgangene og i rutinesituationerne, hen over hele formiddagen, så I har bedre betingelser for at understøtte jeres samspil med børnene, og børnenes samspil med hinanden, (jf. pejlemærke 2).
- Det anbefales, at pæd. leder understøtter personalet i at arbejde mere målrettet henimod et flow for de mindre omsorgsgrupper, så micro overgange og hverdagsrutiner kobles ind i det pædagogiske arbejde med en lille børnegruppe, hen over hele formiddagen, så der skabes endnu bedre betingelser for voksen-barn kontakt, mindre ventetid, fælles opmærksomhed, turtagning, kommunikation og understøttelse af alle børns deltagelse i børnefællesskaber, på alle stuer. Fokus på voksen-barn relationen i hverdagspædagogikken, herunder i rutinerne og overgangene, særligt med fokus på løbende refleksion over:
 - Genbesøg og reflekter over jeres planlægning og organisering i mikroovergangene og i rutinesituationerne, så der skabes bedre betingelser for nærvær og positive voksen-barn relationer i mikroovergangene, (jf. pejlemærke 2). særligt med fokus på refleksion over:
 - Hvordan kan vi opkvalificere voksen-barn relationen i forhold til de overgange og rutiner, børnene oplever at være en del af i deres hverdagsliv i Akvariet, så vi i højere grad skaber sammenhænge for børnene, frem for overgange?
 - Hvordan organiserer vi mikroovergangene og hverdagsrutinerne, så vi i højere grad har endnu bedre muligheder for at se alle børns initiativer, forblive i mindre børnegrupper og imødekomme alle børns omsorgsbehov?
 - Hvad kræver det af læringsmiljøerne, gruppestørrelse og de professionelles positioner?

Arbejdet med anbefalingerne kan knyttes til det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede læreplan, under barnesyn, dannelse, social udvikling og alsidig personlig udvikling.

Pejlemærke 2:

Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle

”Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnenes egne kulturfællesskaber er central”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

På baggrund af observationerne og dialogen vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at Akvariet har en god pædagogisk praksis (jf. tilsynsrammen). Personalet i dialogen kan redeegøre for, at personalegruppen har haft fælles overvejelser og refleksioner i forhold til pejlemærket, men det ses ikke tydeligt omsat i praksis, alle steder. Personalet kan i dialogen med konkrete eksempler beskrive, hvordan der i praksis arbejdes med inklusion og fællesskaber. Det er i læreplanen beskrevet, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner. De udslagsgivende parameter for vurderingen tilpas indsats begrundes i, at det vurderes, at der er forbedringspotentiale i forhold til at nedenstående punkter ses tydeligere i praksis, på tværs af alle stuer:

- En yderlig kvalificering af læringsmiljøerne på legepladsen med fokus på, hvordan det systematisk sikres, at alle børn har deltagelsesmuligheder i og er en del af børnefællesskaber/leg på legepladsen. Særligt med fokus på, hvordan personalet systematisk via legen kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og leg. Herunder fokus på balancen mellem børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter og de professionelle rolle og deltagelse i de børne- og vokseninitierede lege/aktiviteter.
- En yderlig forbedring af det fysiske læringsmiljø, så det i højere grad understøtter leg, børnenes samspil, børnefællesskaber og børnenes deltagelsesmuligheder heri, særligt med fokus på at tydeliggøre flere tematiserede legezoner og gøre klar til legen.
- En yderlig forbedring af og tilrettelæggelse af Micro overgangene og til og fra frokosten. En yderlig forbedring af de professionelle positioner og organisering af Micro overgangene og rutinesituationerne i forbindelse med frokosten, da det her ses at enkelte børn kommer i udsatte positioner.

Inklusion, leg og børnefællesskaber: Observationerne tegner et billede af, at alle børn er en del af et større eller mindre børnefællesskab med positive barn-barn relationer, hen over formiddagen. Generelt observeres, at Akvariets praksis er præget af personalets optagethed af at skabe inkluderende læringsmiljøer med børnene om et fælles tredje, hvor alle børn har deltagelsesmuligheder. I de små grupper indenfor, ses flere praksis eksempler på, at personalet arbejder aktivt med inklusion og fællesskaber ved at bruge det fælles tredje til at skabe rum og rammer for udviklingen af positive barn-barn relationer, hvor børnene får øje på hinanden, danner fællesskaber og legerelationer, samt til at børnene får erfaringer med at indgå i og byde ind i et fællesskab, som det fx ses i køkkenleg, leg med modellervoks og skære æbler. Der observeres flere eksempler, hvor personalet understøtter børnenes samspil med hinanden, således ses personale, der er positivt handleanvisende og guider børnene til at være i samspil med hinanden. Fx ses, hvordan en medarbejder hjælper to børn med at få øje på og italesætter, at de har forskellige ønsker i forhold til at lege med en bilgarage og hjælper børnene med at lege sammen om garagen. Generelt ses, mange børn som er i længerevarende fordybelse i en fælles opmærksomhed omkring lege og aktiviteter, der fører til mange smil, grin og små dialoger børnene imellem. Observationerne efterlader et indtryk af, at der arbejdes bevidst med en fællesskabsfølelse. Således går det som en rød tråd gennem stuerne, at personalet understøtter børnene i turtagning at passe på hinanden og anvender vendinger som ”vi skal lige passe på vennerne”, ”Vi skal lige have alle vennerne med”, ”vi skal lige hjælpe vennerne” ”nu kommer vennerne”. Ligesom det ses, at personalet er opmærksomme på at hjælpe børnene med at få øje på, hvordan den ”andens” ansigtsudtryk ser ud, så der sker læring for børnene: ”Se X kan ikke lide det”. Legepladsen: Som drøftet i dialogen observeres det, at det med den nuværende organisering ser ud som om, at det er vanskeligt for personalet at få øje på, hvorvidt alle børn er en del af leg/fællesskab på legepladsen, udforsker verden på ”egen hånd” eller har brug for understøttelse til at komme i

leg/børnefællesskaber. Dette ses ved, at enkelte af de samme børn, ad flere omgange ser ud til at være i en udsat position i forhold til at komme ind i leg/være en del af et fællesskab, uden at børnene selv tager initiativ til at komme i leg/fællesskab eller bliver inviteret ind i leg/fællesskab, af andre børn eller voksne. Det ses, at der sporadisk er professionelle, der jævnligt får øje på børn, der står/går alene rundt. Det observeres her, at de voksne er imødekomende og sporadisk henvender sig til, og er i korte dialoger med børnene. Men det ses i flere situationer ikke som en vedvarende indsats, der hjælper børnene ind i leg/fællesskaber, i det det er de samme børn, der ses ikke være en del af leg/fællesskaber og gå rundt/sidde alene. Fx ses, at personalet i talesætter hvad barnet laver og spørger om barnet vil være med i en leg, men at der ikke tages konkret initiativ til at hjælpe barnet med den nødvendige og længe revarende støtte til at få erfaringer med at indgå i lege/fællesskaber og med at få de øvrige børn til at få øje på og skabe deltagelsesmuligheder for barnet i legen/fællesskabet. I forlængelse heraf drøftede vi, at det ses at de voksne i disse situationer primært går bag ved barnet, og at det ikke har den ønskede effekt. I dialogen drøftede vi, at der på legepladsen er engageret professionelle, som er sammen med børnene om et fælles tredje, som leg på ruchebane, finde dyr, lave sandkager og lege med blade, og at langt de fleste af børnene bliver optaget af de lege og aktiviteter, der er på legepladsen og er i samspil med andre børn, men at underrummet for nogle børn kan være et utydeligt sted i forhold til, hvad man kan. Samlet set observeres, at personalets positioner på legepladsen er uklare i forhold til hvilke voksne, der har ansvar for hvilke positioner og børn. Ligesom der ses perioder, hvor der er en god fordeling af antal børn og professionelle, som er fordelt og spredt i mindre grupper på legepladsen, og perioder hvor der er to medarbejdere til tre børn i sandkassen og én medarbejder til syv børn ved rutsjebanen. Det er utydeligt, hvilke voksne der har opgaven med at drage omsorg for børn, der har brug for hjælp til at komme i samspil med andre børn. På baggrund af konkrete observationer af leg på legepladsen drøftede vi i dialogen, at der ses en stor variation i, hvordan personalet deltager i og understøtter børnenes lege, og herigennem skaber forskellige betingelser for børnenes deltagelsesmuligheder i legen og muligheder for at indgå i samspil med hinanden. Det ses, at alle medarbejdere har opmærksomheden rettet mod børnene, men der ses store forskelle på, hvordan personalet understøtter legen og hjælper børn i samspil med hinanden. Der ses medarbejdere, der er eminente til at sætte lege i gang, deltage i, og stilladsere børnenes lege, bidrage til og udvide legen, hvis legen er ved at gå i stå. Det ses, at børnene profiterer af, at personalet er med til at understøtte, bidrage ind i og udvide legen, ved fx at komme med ideer. Samtidig ses medarbejdere, der ikke har det samme blik for, hvordan den voksne kan være med til at understøtte og stilladsere børnenes leg, men primært går bag ved legen, ser på børnenes leg, stiller legetøj til rådighed, og er til rådighed, hvis børn mangler legetøj, børnene selv henvender sig eller der opstår konflikt. Det ses, at det for enkelte børn får den betydning at de går rundt på legepladsen uden at finde i fordybelse, leg og samspil. I dialogen beskrives, hvordan der er et særligt blik for børn i udsatte positioner, der har behov for særlig støtte til at komme ind i fællesskaberne. Fx beskrives, at personalet har gode erfaringer med at lave mindre børnegrupper, hvor der er fokus på barnets interesser og kompetencer, og relationer med få børn, der giver børnene muligheder for at spejle sig i hinanden og udvikle legestrategier. Der udarbejdes skriftlige individuelle handleplaner på børn i udsatte positioner med konkrete tiltag i forhold til at inkludere alle børn i børnefællesskaberne. Handleplaner evalueres og justeres løbende. Forældrene inddrages i udarbejdelse af handleplaner på børn. Videre beskrives, at relevante supportpersoner bruges til sparring i forbindelse med børn i udsatte positioner. Børnenes inddragelse i dagligdagens opgaver og rutiner: Generelt observeres flere eksempler på, at personalet har skabt positive øvebaner, hvor børnene inddrages, i- og får mulighed for selv at gøre sig erfaringer med dagligdagens opgaver og rutiner, fx i forhold til at øve at tage sko og tøj på i forbindelse sovstunden og skulle ud på legepladsen, og lægge tøj og sko på plads i garderoben. I forbindelse med formiddagsmaden smører børnene selv brød, og fortæller stolt om det. Særligt i selve frokosten ses, at der er fokus på børnenes deltagelsesmuligheder, fx er med i køkkenet og hente vogn, selv dække bord/hente service, selv øse mad op, hælde vand i kop, skubbe maden videre til sidekammeraten, rydde service op, vaske hænder og putte rester i skraldespanden. Der ses flere eksempler på, at børnene tilbydes og inviteres til at hjælpe til med at feje og vaske borde. Personalets organisering og positioner i microovergangene: I dialogen beskrives, at man siden tilsynet i 2021 har arbejdet med at forbedre microovergangene. I forhold til microovergangene til og fra samling og til de mindre grupper ses tydeligt en forbedring i forhold til at dette sker i et flow og i mindre grupper. Det ses, at denne organiseringskaber rolige og glidende overgange, der skaber sammenhænge og forudsigelighed for børnene og gode betingelser for at få øje på alle børn. Som drøftet i dialogen, ses fortsat at der på flere stuer er forbedringspotentiale i microovergangene til og fra frokost. Da det her observeres, at flertallet af professionelle er i bevægelse og ordner praktiske ting uden inddragelse af børn, samtidig med at der er en voksen på badeværelse/eller voksne som hjælper børnene med at få tøjet af. Det ses at denne organisering skaber vanskelige betingelser for, at de professionelle kan imødekomme alle børns omsorgsbehov og understøtte alle børns deltagelse i børnefællesskaber. Fx observeres det, før frokosten, på en stue, at børnene sidder ved bordene og venter, mens de voksne skubber stole ind, hjælper børn op og henter hagesmækker. På en anden stue ses, at alle børn skal hente service fra vognen på samme tid, hvilket skaber uro og der ses børn, som står og ser på, og ikke ser ud til at vide, hvad de skal. Efter frokosten, observeres på en stue to voksne, der hjælper børnene med at få tøj af, og en voksen, der vasker borde af. Den voksne der vasker borde af, har samtidig ansvar for to børn, der stadig spiser og de børn som ikke ses være en del af leg/fællesskab. På andre stuer lader man de praktiske ting værre til børnene er lagt til at sove. Efter frokosten er det på nogle stuer uklart, hvilke medarbejdere, der

har positionen i forhold til at sikre, at alle børn enten er i fordybelse, ”udforsker verden på egen hånd”, eller har brug for omsorg eller støtte til at komme i leg/fællesskab. Det ses, at det får den betydning, at enkelte børn kommer i udsatte positioner, og hvor personalet kun af og til får øje på det, og har mulighed for at hjælpe børnene ind i leg- og børnefællesskaber. I dialogen reflekterede vi sammen over, alle børn er lagt til at sove klokken 11.35 og hvorvidt og hvordan man i højere grad kan bruge minimumsnormeringerne ved at arbejde med de små omsorgsgrupper fra formiddagen videre ind i måltidet og efter måltidet, så det gives mere tid. De fysiske læringsmiljøer: I forhold til sidste års tilsyn ses en forbedring af indretningen af de fysiske læringsmiljøer. Det observeres, at der på tværs af stuer er indrettet fysiske læringsmiljøer, der skaber gode betingelser for forskellige legemuligheder som rolle- og forestillingsleg, konstruktionsleg, parallelleg, fysiske lege og genstandsrettet leg. Generelt ses, at stuerne er indrettet med rum i rummet og i små tematiserede legezoner, der giver gode muligheder for at lege i mindre grupper. Der ses overvejende legetøj i børnehøjde, men der ses også stuer, hvor meget legetøj er højt oppe og ude for børnenes rækkevidde. Som drøftede i dialogen ses der stuerne i mellemvariation i hvordan og hvorvidt, der er gjort klar til legen og hvor tematiserede legezonerne er indrettet, og dermed hvor tydeligt, det set fra et børneperspektiv er, hvad man kan lege. På nogle stuer, er der indrettet flere og tydelige tematiserede legezoner og gjort klar til køkken-leg, bil-leg, cafe-leg m.m., så det inspirerer børnene til fordybelse og længerevarende lege. Ligesom der på nogle stuer er tydelige billeder af kassernes indhold, som skaber et visuelt overblik for børnene. På andre stuer er det vanskeligt at se, hvad og hvordan der inviteres til leg. På tværs af stuer ses, at der er billeder af hvordan legezonerne kan se ud og konkrete lege manuskripter, som passer til den enkelte legezone. Som drøftet i dialogen er der forbedringspotentiale i forhold til, at gøre endnu mere klar til lege og indrette i flere tydelige tematiserede legezoner, børnene kender fra deres hverdag, fx i form af flere rekvisitter, der i højere grad inviterer til leg. Desuden drøftede vi, at I med fordel kan være opmærksom på, at det fysiske læringsmiljø på legepladsen for nogle børn stiller store krav, til børnenes lege-kompetencer og forestillingsevner, idet der i mindre grad er tydelige tematiserede legezoner, hvor det er tydeligt hvad man kan lege, og mangel på legetøj og rekvisitter, der kan være med til at inspirere de børne- og vokseninitierede lege, for de børn som har svært ved selv at finde ind i/finde på leg, fx i forhold til køkkenerne.

Anbefaling

Dette års anbefalinger, læner sig op ad sidste års anbefalinger, da det vurderes, at I er i god proces med at arbejde med anbefalingerne, men at det endnu ikke ses, at anbefalingerne er blevet til hverdagshandlinger, der ses tilstrækkeligt tydeligt og afspejles som en forankret praksis på tværs af stuer/afdelinger. Leg og de professionelle rolle i de børne- og vokseninitierede lege:

- Det anbefales at I arbejder videre med at reflektere og arbejde videre med et fælles fagligt grundlag for, hvordan personalet kan tilvejebringe gode betingelser for legen, ved at bidrage ind i, deltage i og hjælpe børnene med at udvikle legestrategier ved at understøtte børnenes leg, i såvel de børne- som vokseninitierede lege, jf. Styrkede læreplan. Inspirationsspørgsmål i forhold til refleksioner af fælles fagligt fundament for de professionelle rolle i legen, kan være:
 - Hvordan kan personalet konkret via forskellige positioner i de børne- og vokseninitierede lege bidrage ind i legen. Fx ved at deltage i, stilladsere- og understøtte børnenes leg, og støtte op om børnenes egne fællesskaber.
 - Hvornår og hvordan skal personalet gå foran legen (fx øve legestrategier ved at understøtte turtagning, inspirere og igangsætte lege med fokus på børnenes nærmeste udviklingszone, deltage i legen som rollemodel og støtte børnene i fælles opmærksomhed omkring legen), gå ved siden af legen (observere og assistere løbende, give ideer og hjælpe med at løse konflikter, hvis legen er ved at gå i stykker) og gå bagved legen (observere i baggrunden og se, hvilke dynamikker der er på spil, og hvad der interesserer børnene – bidrage ind i og understøtte legen ved behov).
- Drøft konkrete lege, og hvordan den voksne i konkrete handlinger kan bidrage ind i disse lege. Fx hvordan kan den voksne bidrage ind i leg; i genstandsrettet leg, i sandkassen, i leg med klodser, parallel-leg, i køkkenleg, bil-leg, som-om-leg-, rollelege og fysiske lege m.m.
- Reflekter og diskuter, hvordan det fysiske læringsmiljø skal være indrettet, med henblik på at give børn i alderen 0-3 år gode betingelser og deltagelsesmuligheder for at lege? Hvilket legetøj og hvilke tematiserede legeområder skal være til rådighed? Inspiration i forhold til børns leg og de voksnes rolle i legen, kan findes i bogen: ”Kom ind i legen! Fælles legemanuskripter som pædagogisk metode” af Kristina Avenstrup og Sine Hudecek (obs. Revideret udgave er udgivet). Bogen har gode praksis eksempler på metoder, der har til formål at sikre alle børn adgang til legefællesskaber, fx fælles legemanuskripter. Ved interesse sparrer undertegnet gerne på, hvilke kapitler, der giver god mening at finde inspiration i. Ligeledes kan der findes inspiration i EVA’S materialer: ”Leg for Børn”, ”Modul om leg”, ”Kort om leg”. Desuden kan I finde inspiration i bogen ”Leg for sjov og alvor” af Susan Hart m.fl., samt legekortene ”Leg for sjov og alvor – kort fortalt” af Susan Hart m.fl., som er legekort udviklet til at stimulere de 0-3årige børns følelsesmæssige og sociale udvikling. Ligesom sprogforsker Pia Thomsens skema ”Deltag i leg og lær sprog”, kan inspirere.

Legepladspædagogik: Reflekter over, hvad den fælles røde tråd for Akvariets legepladspædagogik skal være: Forslag til refleksionsspørgsmål:

- Hvordan ser god legepladspædagogik ud i Akvariet, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner? Hvilke læringsmiljøer skal tilrettelægges? Hvad skal de professionelle konkret gøre? Hvordan kan vi se det i praksis om tre, seks, ni og tolv måneder? Hvilke konkrete handlinger, skal vi se efter i praksis?
- Hvad skal børnene have ud af at være på legepladsen? (Formålet) Og, hvad

kræver det af personalets positioner, organisering, gruppestørrelser og de fysiske læringsmiljøer? Hvilke deltagelsesmuligheder skal børnene have? • Hvad kan vi tilbyde børnene? • Hvad ønsker vi at udvikle? • Hvordan kan vi skabe en balance mellem børne- og vokseninitierede lege? Og hvad er personalets rolle? • Hvordan sikrer vi, at alle børn oplever at være en del af børnefællesskaberne på legepladsen? (hvad skal vi være opmærksomme på?) • Hvordan gør vi legepladsen til et sjovt, omsorgsfuldt og lærerigt uderum, for alle børn? • Hvad vil vi gerne se børnene og personalet gøre, hvis vi lykkes med vores intentioner? • Det anbefales, at I har et skærpet fokus på de børn, der ikke gør særligt væsen ud af sig selv, men ser ud til at have behov for støtte til at komme i leg og ind i børnefællesskaberne på legepladsen. Dette ved at have en systematik, der sikrer, at I har bedre muligheder for at få øje på, hvorvidt alle børn er en del af leg/børnefællesskaber eller, hvorvidt der er børn, der har brug for hjælp til at få adgang til og deltagelsesmuligheder i leg og børnefællesskaber. Dette kan fx gøres ved, at de professionelle har tydelige positioner når de arbejder i større børnegrupper jf. (omsorgsgiver/opsøgende, praktisk, fordyber) eller ved at arbejde i mindre faste omsorgsgrupper. I kan finde inspiration i EVAS temahæfter: "Samspil på legepladsen" og "Leg for børn". Ideer til det fysiske læringsmiljø på legepladsen, der kan understøtte børnenes deltagelsesmuligheder i lege: • Indrette flere tematiserede legezoner med velkendte rekvisitter, som i højere grad inviterer børnene til tematiserede lege og fordybelse i mindre grupper. Fx køkken, bager, is-bod, butik, tankstation, restaurant, pizzeria. Desuden ved at gøre klar til legen ved at have rekvisitter, dukker og køkkenting omkring udekøkkenet. • Lave udegrundsskasser, der kan tages frem i forhold til en konkret leg. Desuden anbefales det, at I lave legemanskripter på to-tre lege (med tilhørende remedier), som kan leges på legepladsen (se evt. bogen "Kom ind i legen – fælles legemanskripter som pædagogisk metode") spørg forsker Pia Thomsen skema "Deltag i leg og lær sprog". Laminer evt. billeder af udegrundsskasserne og de konkrete lege og hæng på grunden, så børnene inddrages, inspireres og kan se, hvilke legemuligheder der er. Træk på jeres gode erfaringer, der ses i forhold til hvordan de professionelle bidrager ind i, deltager i og understøtter de børne- og vokseninitierede lege indenfor – Tænk på legepladsen som et rum/stue uden tag. • Reflekter og diskuter, hvordan det fysiske læringsmiljø på legepladsen skal være indrettet, med henblik på at give børn i alderen 3-6 år gode betingelser for at lege? Hvilket legetøj og hvilke tematiserede legeområder skal være til rådighed? Mikroovergangene: Der bør være en skærpet opmærksomhed på det pædagogiske formål med overgangene til og fra måltiderne og den "mellemrumstid" der opstår, og hvordan I bliver helt skarpe på at organisere og tilrettelægge et udviklende læringsmiljø i mikroovergangene. Set fra et børneperspektiv og fokus på, at der skal tilrettelægges læringsmiljøer fra 7-17 (jf. Styrkede pædagogisk læreplans fokus på læringsmiljøer hen over hele dagen og børns ret til inddragelse og aktiv deltagelse i eget liv), hvornår giver det så mening at løse hvilke opgaver/positioner, og hvornår og hvilke opgaver kan børnene inddrages i? Genbesøg og reflekter over jeres planlægning og organisering i mikroovergange. Inspiration til refleksions spørgsmål: • Hvordan kan I organisere overgangene fra en aktivitet/rutine/leg til en anden aktivitet/rutine/leg, så der ikke opstår unødigt ventetid for børnene? • Hvad kræver det af organiseringen, gruppestørrelse, læringsmiljøerne og personalets positioner? • Indtag børneperspektivet og gå på opdagelse med børnene i, hvordan det er at være en del af mikroovergangene. Et greb kan være at videofilme overgangene og efterfølgende analysere og reflektere over, hvad der virker godt og hvilken betydning jeres organisering får for børnene, set fra et børneperspektiv. Heri kan I finde en nøgle til, hvad I skal gøre mere og/eller mindre af. • I kan evt. reflektere og afprøve, hvorvidt der kan skabes sammenhænge i- og mindre ventetid for børnene i overgangen ved at den samme voksne følger den samme lille børnegruppe over tid, (i aktiviteter/leg, rutiner og måltid), så én fast voksen har ansvar for hver deres lille gruppe over længere tid, så der skabes bedre betingelser for at skabe sammenhænge frem for overgange. Det fysiske læringsmiljø: Det anbefales, at I arbejder videre med at styrke børnenes betingelser for at indgå i længerevarende lege, fordybelse og børnefællesskaber ved at gøre klar til legen, og ved at skabe flere rum i rum og tematiserede legezoner. I bør fortsætte jeres fokus på at gøre klar til legen, så det ses tydeligere i praksis på alle stuer. I forhold til at tilrettelægge fysiske læringsmiljøer for vuggestuebørn, hvor der er gjort klar til legen, er det hensigtsmæssigt at tage højde for: • At det 0-3-årige barn er konkret-tænkende, så tænk i flere tematiserede legemiljøer børnene kender fra deres hverdag, da dette inspirerer til leg. Fx puslemiljø (dukker, seng, puslebord, bleer, klude, skraldespande og bleer, så der kan skiftes, pusles og puttes dukker), køkken med tilhørende rekvisitter, som børnene kender fra deres hverdag, vaskehal, dyr i zoologisk have, bondegård, bil-miljøer (biler, veje, garager), læge, butik, bager, bus, is-bod m.m. • Grib det, der interesserer børnene og skift jævnligt det opstillede legetøj ud. • Vær opmærksom på at stille legetøjet frem, så det fremstår indbydende og klar til leg, uden forberedelse, frem for at have legetøj i kasser. • Gør klar til legen, frem for at rydde op. Tag fx billede af, hvordan legezonerne kan se ud, når de er gjort klar til legen, og sæt billedet ved legezone, så kan børn og voksne leg "sæt på plads legen" og samtidig gøre legezone klar. • For de mindre børn er det vigtigt, at elementerne er genkendelige, idet børnene er afhængige af konkrete, da de endnu ikke har udviklet evne til at kunne forestille sig, at "noget" er noget "andet". • Tænk i indretning, der støtter parallellege og begyndende rolle-lege. Fx stille to køkkener ved siden af hinanden, to gryder og to grydeskeer, der appellerer til spejling og samspil børnene i mellem. • Tænk i legezoner der rummer: 1) Steder at lege parallelt og begyndende rolleleg, 2) steder at lege selv, 3) steder hvor de voksne kan indgå i fælles lege og aktiviteter med børnene, 4) steder hvor flere kan lege sammen, 5) Steder, hvor der er mulighed for at trække sig tilbage og nyde en rolig hvilestund. I kan evt. finde inspiration i bøgerne: "Rum og læring for de mindste – Om at skabe læringsmiljøer i vuggestuen" og "Rum og læring – om at skabe gode læringsmiljøer i børnehaven". af

Charlotte Ringsmose og Susanne Ringsmose Staffeldt. "Magiske rum – Læringsmiljøer i daginstitutionen" af Louise Friis. og på disse link fra DCUM: Projekt: Alsidige og kvalitetsstærke legemiljøer i dagtilbud - Dansk Center for Undervisningsmiljø (dcum.dk) Børnemiljøer i praksis: To gode eksempler på legemiljøer - Dansk Center for Undervisningsmiljø (dcum.dk) Anbefalingerne i dette pejlemærke kan knyttes til arbejdet med det fælles pædagogiske grundlag under temaerne: børnefællesskaber, leg, børn i udsatte positioner, dannelse, børneperspektiv og pædagogisk læringsmiljø, der beskriver at læringsmiljøerne skal tilrettelægges så børn får mulighed for at være aktive deltagere og medskabere af egen læring.

Pejlemærke 3:

Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

”Alle børn skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

Det vurderes, at Akvariet arbejder med at skabe positive udviklingsmuligheder, i forhold til børnenes kommunikative og sproglige udvikling, hvilket delvis afspejles i praksis. Det vurderes, at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. Dette kommer fx til udtryk ved, at personalet i dialogen, med konkrete eksempler, kan redegøre for, hvordan der arbejdes med pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre, tanker, behov og ideer (jf. styrkede læreplan). I dialogen redegøres for systematiske procedurer i forhold til, hvordan børn i sproglige udfordringer understøttes, i samarbejde med barnets forældre. Ligesom det beskrives, at der har været og løbende er fælles faglige refleksioner af, hvordan god sprogpædagogisk praksis skal se ud, i Akvariet, hen over hele dagen. Det sprogpædagogiske arbejde er beskrevet i læreplanen. Observationer af praksis viser, at sprogarbejdet ikke i tilstrækkelig tydelig grad, skaber udviklingsmuligheder for alle børns sproglige udvikling. Dette ses ved, at der observeres store forskelle i personalets brug af sprogunderstøttende strategier i mødet med børnene, hvilket ses giver børnene forskellige deltagelsesmuligheder og muligheder for at udfolde, øve og gøre sig sproglige erfaringer. Særligt observeres det, at det får den betydning, at børn der ikke tydeligt på eget initiativ sprogligt opsøger de professionelle, har færre muligheder for at udfolde, øve og gøre sig erfaringer med sproget. På disse baggrunde vurderes Akvariet i tilpas indsats. Observationerne viser, at der ses flere situationer, hvor der arbejdes systematisk med sprog som en fast del af det pædagogiske arbejde. På observationsdagene ses dette ved, at der hen over dagen er tilrettelagt understøttende sproglige læringsmiljøer, hvor det ses at børnene har gode muligheder for at udfolde, øve og eksperimentere med sproget. I praksis kommer dette fx til udtryk ved, at personalet via organisering og tilrettelæggelse af små børnegrupper, har skabt gode betingelser for kommunikation, øjenkontakt, fælles vedvarende opmærksomhed, sproglige interaktioner, et lavt støjniveau og udveksling af sproget. Som drøftet i dialogen viser observationerne, at der er en variation i, hvor dialogorienteret personalet er i samspillet med børnene, og hvordan personalet i aktiviteter, rutiner, lege og samtaler systematisk arbejder med sprogunderstøttende strategier, der bidrager til at udvide og strække børnenes sprog. Der ses personale, der i deres møde med børnene konsekvent anvender udvekslingstonen og konsekvent anvender sprogunderstøttende strategier. F.eks. ses flere medarbejdere, der benævner børnenes egne handlinger, har dialoger med turtagning i flere led, lytter, stiller åbne nysgerrige spørgsmåle, afventer og giver børnene tid til at finde ord og formulere sig, samt fortolker og udvider børnenes sproglige initiativer. Det ses, at anvendelsen af de sprogunderstøttende strategier er afpasset barnets nærmeste udviklingszone. Dette kommer i praksis til udtryk ved, at personalets handlinger og sprog er tilpasset barnets udtryk, samtidig med, at det ses at personalet kommunikerer i overensstemmelse med børnenes udviklingsmæssige forudsætninger og aldersmæssige udvikling. Fx via brug af mimik og gestik for at understøtte det verbale sprog, samt sætter ord på egne- og børnenes handlinger, følelser og initiativer. Ligesom det observeres, at personalet er opmærksomme på børn, der har behov for længere svar tid, hvilket fx ses ved at personalet understøtter børnene i at få ekstra tid og hjælper de øvrige børn med at vente ”vi skal lige høre, hvad X fortæller”. Ligesom det ses, at personalet reagerer relevant, fx med imitation på de lyde og kommunikative initiativer som børnene viser. Det ses, at anvendelsen af de sprogunderstøttende strategier, skaber gode betingelser for at understøtte sproget, og at børnene får gode muligheder for at udfolde, øve, eksperimentere og gøre sig egne erfaringer med kommunikation og sprog. Samtidig ses personale, der ikke udviser samme blik for at anvende sprogunderstøttende strategier i mødet med børnene. Fx ses personale, der på eget initiativ har få dialoger med børnene, men som er omsorgsfulde, imødekommende og har dialoger med børnene, når børnene på eget initiativ tager tydelige sproglige initiativer. Det ses, at dette får den betydning, at særligt

de børn, der ikke af sig selv opsøger de voksne med tydelige sproglige initiativer, har færre muligheder for at øve og gøre sig erfaringer med sprog og kommunikation. Det observeres, at de børn der på eget initiativ sprogligt opsøgende i forhold til de voksne, får mange turtagninger i kommunikationen, mens de børn der ikke af sig selv opsøger de voksne, ses have færre sproglige deltagelsesmuligheder, både i legen, rutinerne og under måltidet. Særligt observeres, at personalet er gode til at fange børnenes enkelte ord og det børnene er optaget af og anvender en udvekslingstone med åbne nysgerrige spørgsmål, der er med til at udvide børnenes sprog og tilskynder børnene til at være i længerevarende dialoger med turtagning. Som drøftede i dialogen ses en variation i anvendelsen af sprogunderstøttende strategier, og i hvor høj grad personalet bidrager til, inviterer til og deltager i dialoger med børnene under måltiderne. Der observeres flere sprogudviklende dialoger ved frokostbordene, hvor personalet er opmærksomt på turtagning i kommunikationen, lytte, holde pauser, folde ord ud og holde dialogen i gang ved at invitere børnene ind i samtaler med udgangspunkt i børnenes interesser og egne fortællinger. Samtidig observeres borde, hvor personalet er mindre opmærksomme på at bruge måltidet som et sprogligt udviklingsrum. Her ses det, at enkelte medarbejdere på eget initiativ har få dialoger med børnene, men er i dialog med børnene, når børnene selv henvender sig til den voksne, eller at der er flere samtaler med lukkede spørgsmål (fx smager det godt? Var det sjovt på legepladsen? Legede du med X?) eller "blot" benævnelse af, hvad barnet gør, hvilket ses lukker ned for dialoger, og dermed en manglende invitation til at børnene kan udfolde, øve og gøre sig egne erfaringer med at udfolde sproget. På observationsdagen ses dialogisk læsning, sang og sanglege. I dialogen kan personalet med konkrete eksempler redegøre for, hvordan der i hverdagen arbejdes med rim og remser, dialogisk læsning og sanglege som en sprogunderstøttende praksis. På tværs af stuerne ses, at der hænger sproglige guidelines i forhold til opmærksomheder på hvordan personalet sprogligt kan bidrage ind i og invitere børnene ind i dialoger, fx i form af konkrete lege manuskripter i legezoneren med konkrete sproglige vendinger. I dialogen beskrives, at Akvariet har en systematisk strategi ved bekymring for et barns sproglige udvikling. Der foretages observationer og en afdækning af på, hvilke områder barnet er sprogligt udfordret, og hvor barnet har sproglige styrker. Der laves skriftlige individuelle handleplaner på børn, som er i sproglige udfordringer, som løbende justeres og evalueres. Handleplanerne laves med udgangspunkt i Sprograppen. Det beskrives, at sprograppen anvendes til at identificere det enkelte barn og gruppens nærmeste sproglige udviklingszone, og i forlængelse heraf anvendes data fra sprograppen til at målrette de sproglige læringsmiljøer. Der laves skriftlige individuelle handleplaner, som løbende følges op, justeres og evalueres. Det beskrives, at man tidligere har erfaret at handleplanerne ikke i tilstrækkelig grad har været tydelige nok, så nu har man fokus på at arbejde målrettet med, at de bliver mere konkrete og handleplanvisende. Det beskrives, at sprograppen laves før og efter, der igangsættes en handleplan, da sprograppen giver en opmærksomhed på, hvilken sprogstrategi barnet bruger og konkret kan understøtte, hvordan der kan arbejdes med barnets sproglige udvikling. Forældrene inddrages altid tidligt i bekymringen, så hjem og Akvariet kan samarbejde om barnets sproglige udvikling, fx inviteres forældrene ind i, hvad der sprogligt arbejdes med i Akvariet og forældrene vejledes i, hvordan de hjemme kan understøtte barnets sprog og have sproglig opmærksomhed med deres barn i hjemmet, fx udleveres et udprint af sprogstrategierne. Det observeres, at det fysiske læringsmiljø overvejende er indrettet så det understøtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling. Fx ses, at stuerne generelt er indrettet i mindre tematiserede legezoner, der inviterer til forskellige lege og aktiviteter, som ses, skaber gode muligheder for sproglig interaktion børnene imellem. På observationsdagen ses, at der er bøger på alle stuer, men at bøgerne præsenteres forskelligt på de enkelte stuer. På nogle stuer er bøgerne i kasser eller ligger fremme på gulvet, mens bøgerne på andre stuer står fremme i en reol med forsiden fremme, der skaber blikfang og inviterer børnene hen til bøgerne. På nogle stuer er der indrettet en læsezone, der inviterer til fordybelse, at læse og se i bøger. Der er billeder og plakater i børnehøjde, som ses inviterer børnene til at pege på genstande og til dialoger om billederne om fx tidligere oplevelser. Som drøftet i dialogen, er der på nogle stuer forbedringspotentiale i forhold til at gøre klar til legen via mere tydelige tematiserede legezoner og genkendelige rekvisitter, der i højere grad inviterer til leg, jf. pejlemærke 2. I dialogen beskrives, at Akvariet løbende har fokus på kompetenceudvikling og intern sparring i forhold til at understøtte og videreudvikle det sprogpædagogiske arbejde. Særligt beskrives, at man løbende på tværs af stuer arbejder med sprogbobler, hvor man konkret øver en sprogstrategi ad gangen og sparrer med kollegaerne omkring sprogstrategien. Akvariet har en sprogansvarlig, der på tværs af stuerne inspirerer og sparrer i forhold til det konkrete sprogpædagogiske arbejde. Klyngen har sprogetværk på tværs i klyngen, hvor der deles sprogpædagogisk viden i forhold til at styrke de sproglige læringsmiljøer. Pt. er man optaget af, hvordan man klæder nye medarbejdere på til det sprogpædagogiske arbejde. Desuden er hele personalegruppen i gang med et forløb om sprograppen. I dialogen viste personalet en konkret plan for, hvordan viden fra sprograppen skal omsættes til- og anvendes i praksis. Ambitionen er, at der skal laves en sprograppe når man har en sproglig opmærksomhed i forhold til et barn og forud for alle 2-års samtaler. I dialogen beskrives, at der i hverdagen og på diverse mødefora arbejdes løbende med refleksioner og evaluering af arbejdet med kommunikation og sprog.

Anbefaling

Som drøftede i dialogen ses tydeligt, at I har arbejdet med sidste års anbefalinger. Dette års anbefalinger, læner sig op ad sidste års anbefalinger, da det vurderes, at I er i god proces med at arbejde med anbefalingerne og skal fortsætte det gode arbejde, men at det endnu ikke ses, at anbefalingerne er blevet til hverdagshandlinger, der ses tilstrækkeligt tydeligt og afspejles som en forankret praksis på tværs af alle stuer. • Lave en strategi for, hvordan og hvem der klæder vikar og nye medarbejdere på i forhold til, hvordan god sprog-pædagogisk praksis ser ud i konkrete hverdagshandlinger. Vær opmærksomme på at være praksisorienteret i jeres formidling, så I har fokus på hvordan god sprog-pædagogik, ser ud i praksis; Hvad betyder det konkret, at personalet skal gøre i handlinger? En idé kan fx være at anvende Pia Thomsens sprogstrategier og sprograppen, samt ved at udfylde og hænge ordsætnings-byggeren og Deltag i leg og lær sprog (Pia Thomsens materialer) op forskellige relevante steder, så de løbende kan genbesøges og inspirere, som I allerede er i god proces med at anvende. • Med baggrund i styrkede læreplans mål for kommunikation og sprog, det fælles pædagogiske grundlag og sproginvesteringscasen, anbefales det, at I laver fælles faglige refleksioner af, hvordan god sprog-pædagogik, skal se ud i Akvariet? Hvad skal børnene have ud af sprog-pædagogikken? Hvordan kan I, i hverdagspædagogikken (rutinerne, planlagte aktiviteter, leg og børnefællesskaber) understøtte børnenes sproglige og kommunikative udvikling i gennem sproglige læringsmiljøer, hen over hele dagen fra 7-17. Jf. rammerne i den styrkede pædagogiske læreplan. I kan fx stille spørgsmålet: - Hvordan ser god sprog-pædagogik ud i Akvariet, hvis vi kommer i mål med vores pædagogiske intentioner? Hvilke læringsmiljøer skal tilrettelægges, hen over hele dagen? Hvad skal personalet konkret gøre? Hvordan kan vi om tre, seks, ni og tolv måneder se, det i praksis på tværs af alle stuer? – Hvilke konkrete handlinger, skal vi se efter i praksis? • Det anbefales, at I har fælles faglige drøftelser af, hvordan måltiderne kan bruges som sproglige udviklingsrum, hvor alle børn inddrages og får sproglige deltagelsesmuligheder, på tværs af alle stuer. - Hvordan får I skabt gode betingelser for længerevarende dialoger ved måltiderne, for alle børn – særligt med fokus på børn, der i mindre grad tager tydelige sproglige initiativer? Brug hinandens gode erfaringer og inddrag jeres viden fra sproginvesteringscasen. I kan fx anvende konkrete metoder som: sprograppen, sprogteknikker, sprogstrategier, "Deltag i leg og lær sprog", "Ord- og sætningsbyggeren", Strække sproget (tale rundt om ord, variere ordforråd, udvide emnet). I er velkomne til at kontakte områdets sprogvejleder i forhold til at få foldet metoden ud, så den bliver til hverdagshandlinger i praksis. I kan også finde inspiration i bogen "Sprog i samspil", som har gode eksempler på, hvordan de Professionelle konkrete, i praksis, kan hjælpe alle børn til at kommunikere og indgå i samspil. • Der anbefales, at I på tværs af stuerne deler jeres gode erfaringer og har fælles faglige drøftelser af, hvilke hverdagshandlinger i praksis, der skal til for at stille flere åbne spørgsmål i dialog med børnene, og hvordan der kan bygges videre på samtaler med børnene, så de bliver til længerevarende dialoger. I kan fx stille spørgsmålet: Hvordan kan vi om tre, seks, ni og tolv måneder i praksis se, at vi på alle stuer arbejder med og øver os i at stille åbne spørgsmål og udvide samtaler i samspil med børnene? I kan evt. lade jer inspirere af Pia Thomsens materialer. Områdets sprogvejleder eller den pædagogiske konsulent stiller sig til rådighed i forhold til at få udfoldet metoderne. Det anbefales fortsat at fokusere på at skabe læringsmiljøer, der skaber betingelser for og har fokus på: 1: Fælles opmærksomhed som grundlaget for den sproglige og kommunikative udvikling (Arbejde med det fælles tredje i mindre grupper; hvad skal børn og voksne være sammen om?). 2: Legen som en afgørende udviklingsarena for sproglig udvikling med fokus på, hvordan den voksne kan guide og sprogligt kan bidrage ind i - og bruge legen som et sprog-pædagogisk rum. Samt fokus på, hvordan de fysiske læringsmiljøer kan understøtte legen og den sproglige udvikling. 3: Sprogunderstøttende strategier for alle børn, og med særligt fokus på de børn, som ikke af sig selv, sprogligt opsøger de voksne. (imiter barnet, turtagning i flere led, dialog, benævne, afvente – holde pauser, åbne spørgsmål, udvide og holde dialogen i gang m.m.) 4: Skabe betingelser og rum, der ligger op til leg og samspil med vedvarende fælles opmærksomhed i mindre grupper. 5: Sprogtilegnelse sker bl.a. via meningsfulde samtaler med voksne og andre børn, skab derfor samtaler, hvor børnene inviteres til at fortælle, beskrive og forklare. Stræk sproget ved at tale rundt om ord, variere ordforråd, udvide emnet. Arbejdet med anbefalingerne kan knyttes til læreplanstemaet Kommunikation og sprog med fokus på at arbejde med sproglige læringsmiljøer hen over hele dagen

Pejlemærke 4: Forældresamarbejde - forældrepartnerskab

"Forældre og institution skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og skal ses som del af et partnerskab"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af beskrivelser i dialogen, vurderes at pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, og at der arbejdes målrettet med pejlemærket, bl.a. qua systematiske forældresamtaler, forældreinddragelse og løbende vidensdeling med forældrene om deres barn. Personalet kan i dialogen redegøre for og komme med konkrete eksempler på forældresamarbejdet, som også er beskrevet i læreplanen. På disse baggrunde vurderes Akvariet i vedligehold indsats. I dialogen beskrives, at Akvariet faciliterer og rammesætter et tæt og ligeværdigt samarbejde med forældrene om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Formelt forældresamarbejde via forældremøder og forælderådsmøder.
- Højt informationsniveau. Fx via ugeplaner, og via billeder og dagbog på Aula, der beskriver stuenes pædagogiske praksis.
- På forældremøder har forældrene mulighed for at få indblik i hverdagen og de pædagogiske intentioner og mål, der er for den pædagogiske praksis. Fx beskrives, at man tager forskellige temaer op som forældrene ønsker, fx har selvhjulpenhed, og hvordan man kan skabe sammenhæng mellem hjem og Akvariet været et tema.
- Opmærksomhed på at spørge ind til familiens hverdag og forældrenes egen viden om deres barn, som inddrages i arbejdet med børnene.
- Ved bekymring for et barns trivsel og udvikling inddrages forældrene tidligt i forløbet, så der er mulighed for dialog og en tidlig indsats i forhold til at samarbejde om at understøtte barnets glæde, trivsel, læring og udvikling.

Der er skabt rammer for løbende dialog og vidensdeling i hverdagen og ved planlagte samtaler med forældrene, om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem:

- Løbende dialog om barnets hverdag, trivsel, læring og udvikling i form af daglig dialog med forældrene.
- Systematiske forældresamtaler om barnets trivsel, læring og udvikling i form af tilbud om opstarts-samtale og trivselssamtale, når barnet er omkring to år. Desuden er der altid mulighed for behovssamtaler på foranledning af såvel forældre som personale. Samtalerne tager udgangspunkt i et samtalepapir, som bruges som en fast og fælles systematik på alle stuer. Forældrene modtager en dagsorden, forud for samtalerne.
- Rundt omkring i Akvariet ses et godt informationsflow via forskellige ophæng, hvor forældrene fx kan orientere sig i, hvad der arbejdes med og baggrunden herfor.

Forældrepræsentanten beskriver, at det, set fra et forældreperspektiv opleves, at der er høj grad af forældreinddragelse i samarbejdet om børnene, og generelt et højt informationsniveau om såvel barnets hverdag og trivsel, samt information, om hvilke pædagogiske overvejelser, der ligger bag den pædagogiske praksis. Videre beskrives, at Akvariet, set fra et forældreperspektiv opleves som et dejligt sted med glade børn, og hvor man som forældre ser en utrolig stor omsorg for børnene, som gør det trygt som forældre at aflevere. Videre beskrives, at man som forældre kan få vejledning i forhold til sit barn, hvis der er noget man er i tvivl om eller ønsker at blive klogere på, ligesom der opleves en åbenhed i forhold til at kunne komme til medarbejdere og ledelse, hvis man har en undring eller bekymring. I dialogen beskrives, at forælderådet i dialog med forældrene har lavet en forventningsafstemning for forælderådets virke og en definition af, hvordan forældrepartnerskabet skal forstås i Akvariet. Videre beskrives, at de øvrige forældre via forældremøder, velkomstpjece og udsendte referater fra forælderådsmøder, er orienteret om og har mulighed for indblik i, hvad der drøftes i forælderådet, og hvordan forælderådet kan bruges. Kontaktoplysninger på forælderådets medlemmer hænger fysisk i Akvariet, så alle forældre har adgang til disse. I forælderådet er der fokus, at man går i dybden med noget som forældrene er særligt optaget af. Pt. har der været en forældrehenvendelse vedr. sukkerpolitik, så det er et emne, der skal drøftes. Blandt personalet laves løbende mundtlige refleksioner og evalueringer af forældresamarbejdet. Forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet inddrages på forældremøder, forælderådsmøder og ved forældresamtaler, hvor der spørges ind til forældrenes oplevelser af forældresamarbejdet i forhold til deres barn. Desuden beskrives, at der er en kultur for at spørge til, hvordan forældrene oplever hverdagen og den pædagogiske hverdag, som eksempel nævnes, at man har indhentet

data i forhold til forældrenes oplevelser af aflevering og hente-situationer, for at blive nysgerrige på forældreperspektivet og lave eventuelle justering på baggrund af de indsamlede data.

Anbefaling

- Fortsæt det gode arbejde i forhold til at skabe gode betingelser for et tæt samarbejde om børnenes glæde, trivsel, læring og udvikling. Nærværende pejlemærke kan kobles til den styrkede læreplans krav om forældresamarbejdet (Styrkede læreplan side 24).

Pejlemærke 5:

Sammenhæng - også i overgange

"Alle børn skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af dialogen vurderes, at Akvariet i praksis arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes hverdag. Dette kommer til udtryk ved, at personalet i dialogen med konkrete eksempler kan redegøre for, hvordan der arbejdes systematisk med at sikre tryk og sammenhæng i overgangene fra hjem til vuggestue og fra vuggestue til børnehave. På baggrund heraf, vurderes Akvariet i vedligehold indsats. Akvariet har systematiske strategier for, modtager- og afgiver-perspektivet i forbindelse med børnenes overgange. I dialogen kan personalet beskrive, hvordan der er faste procedure for modtagelse af- og barnets første tid i Akvariet og for overlevering til børnehave. I praksis kan strategierne ses ved følgende:

- Når et barn modtager tilbud om start i Akvariet, og takker ja til pladsen modtager familien en velkomstfolder og inviteres til en før-start-samtale. Formålet er en forventningsafstemning, og at høre om barnets historie, rutiner og behov.
- Barnets modtagelse og første tid i Akvariet aftales i tæt dialog med forældrene og med respekt for det enkelte barn og families behov.
- For at skabe tryk for barn og familie arbejdes med primær pædagog/pædagogmedhjælper i barnets første tid i Akvariet.
- Forældrene inviteres til en trivselssamtale når barnet er omkring 2 år, bl.a. med det formål at forældre og institution frem mod børnehavestart drøfter, hvordan man i samarbejde kan understøtte barnet i at få de bedste udviklingsbetingelser for deltagelse i den kommende børnehave.
- Barnets kommende børnehave besøges med det formål at give barnet et indblik i, hvad en børnehave er, og et konkret udgangspunkt at tale om.
- Forældrevejledning i forhold til, hvilken type børnehave, personalet vurderer barnet vil profitere af.
- Løbende fokus på at arbejde med at klæde børnene på i forhold til at få de bedste forudsætninger for deltagelse i børnehavelivet, fx øve legestrategier, selvhjulpethed, gå på tur.
- Der afholdes farvelsfest på barnets stue som overgangsmarkør i forhold til afslutning i vuggestuen.
- For børn i udsatte positioner, er der særlig opmærksomhed på overlevering til børnehaven, så der sker en videndeling af barnets behov og styrker.
- I dialogen beskrives, at man fra november 2022, vil anvende overgangsmaterialet, som er tilgængelig i Hjernen og Hjertet på alle børn, så alle børn fremadrettet får en overlevering i forbindelse med børnehavestart. Forældrerepræsentanten i dialogen bakker op om denne beslutning, og fortæller at hun oplever, at det som forældre giver en tryk. Det beskrives, at der løbende er refleksion og evaluering af arbejdet med sammenhæng og overgang

Anbefaling

- Fortsæt det positive arbejde, der skaber gode betingelser for sammenhæng i børnenes overgange.
- Fortsæt jeres gode beslutning om, at alle børn får mulighed for en overlevering i forbindelse med start i børnehave.

Pejlemærke 6:

Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

"Alle institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder - arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børnegruppe og øvrige lokale forhold"

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

På baggrund af personalets beskrivelser i dialogen vurderes, at Akvariet i praksis arbejder målrettet med pejlemærket, så det afspejles i praksis. Dette kommer til udtryk ved, at personalet med konkrete eksempler kan redegøre for, hvordan der arbejdes med: fælles faglig retning og metoder, systematiske og løbende refleksioner og evalueringer af den pædagogiske praksis og systematisk mødevirksomhed. Desuden kan personalet med konkrete eksempler redegøre for, hvordan der aktivt er reflekteret og arbejdet med sidste års tilsynsanbefalinger. Disse beskrivelser matcher med den faktiske praksis som observeres, og viser at der er sket forbedringer i forhold til sidste års anbefalinger. Som drøftet i dialogen skal i arbejde videre med sidste års anbefalinger, jf. pejlemærke 2 og 3. Personale- og ledelsesrepræsentanterne i dialogen argumenterer ud fra et højt reflekteret og fagligt niveau i forhold til den pædagogiske praksis, og kan med konkrete eksempler beskrive, hvordan man løbende evaluerer og praksisjusterer. På disse baggrunde vurderes Akvariet i vedligehold indsats. Systematik og anvendelse af metoder: I dialogen beskrives, at man som udgangspunkt for et fælles fagligt fundament for den pædagogiske praksis arbejder med udgangspunkt i SMTTE, TOPI, relations skemaer, praksisfortællinger, handleplaner og sprograppen, som anvendes som systematiske metoder. SMTTE anvendes som en systematisk metode til at sætte konkrete mål og tegn i forbindelse med planlægning, samt evaluering af den pædagogiske praksis. TOPI laves to gange årligt, og der udarbejdes handleplaner på børn, der vurderes i gul og rød trivsel. Desuden arbejdes efter konkrete ugeplaner med udgangspunkt i den konkrete børnegruppe. Mulighed for dialog og refleksion over det pædagogiske arbejde: I dialogen beskrives, at der er en fast systematik og struktur for personale- og stuemøder. Videre beskrives, at møderne giver mulighed for fælles faglige refleksioner, feedback, videndeling og løbende evaluering og justering af praksis. Der er en fast systematik i forhold til dagsorden og referat af møderne, så der er mulighed for løbende at genbesøge de pædagogiske drøftelser og de handleplaner, der er lavet på enkelte børn og læringsmiljøerne. Videre beskrives, at afdelingslederne arbejder tæt på praksis, løbende deltager i stuemøder og løbende sparrer med personalet i forhold til den konkrete praksis og eventuelle praksisjusteringer. Anvendelse af data til understøttelse og udvikling af det pædagogiske læringsmiljø: I dialogen beskrives, at man anvender data fra egne observationer, tilsynsrapporten, og indimellem data fra billeder og videofilm af praksis til at drøfte, justere og videreudvikle de pædagogiske læringsmiljøer. Pt. er pæd. leder sammen med klyngeledelsesteamet i gang med en ledelsesuddannelse, hvor de i praksis øver sig i at anvende data fra KIDS til at få øje på kvaliteten af læringsmiljøerne, og hvor der er behov for praksisjusteringer. Fremadrettet vil man gerne i anvende praksisfortællinger og snaplog metoden til at se og evaluere på praksis, på baggrund af data. Faglig kompetenceudvikling: I dialogen beskrives, at der løbende er fokus på kompetenceudvikling for personalet, fx løbende fokus på at arbejde med fælles fokuspunkter og specifikke øvebaner i praksis, sparre med og inspirere hinanden på tværs af stuer. Pt. er hele personalegruppen i gang med et kompetenceforløb om sprograppen. De to faglige fyrtårne og den sprogangsvarlige har til opgave at gå foran og er med til at understøtte pæd. leder i at det fælles faglige fundament, der er besluttet, med udgangspunkt i den styrkede læreplan, løbende justeres og videreudvikles. Fx har gruppen i forlængelse af sidste års anbefalinger faciliteret et konkret forløb om Legen og de professionelle rolle i legen, på et personalemøde. I klynge regi er der på tværs af enhederne forskellige netværk i forhold til sprog, fysiske læringsmiljøer og børnenes deltagelsesmuligheder. I netværket sparrer man og videndeler på tværs af klyngens

enheder og bringer dette hjem i institutionen og videndeler, så der bliver en fælles viden, der kan forankres i praksis. I forhold til nye medarbejdere er man opmærksom på at klæde nye medarbejdere på i forhold til, hvordan der i hverdagshandlinger i praksis, arbejdes i Akvariet, fx via mesterlære i den første tid. Pæd. leder er i samarbejde med klyngeledelsesteamet i gang med et 2,6-årig ledelses kompetenceforløb omkring ”Ledelse med mærkbar effekt for børnene”. Evalueringskultur: Det beskrives, at der løbende evalueres på de pædagogiske læringsmiljøer via konkrete refleksionsspørgsmål, via Smtte, samt på handleplaner for enkelte børn. Videre beskrives, at hverdagspædagogikken drøftes og evalueres løbende i diverse mødefora, hvor personalet løbende er i faglig dialog om hvorvidt, der skal udvikles og justeres på praksis. Evalueringerne er skriftliggjorte og internt gjort synligt for alle medarbejdere, så de løbende kan genbesøges med det formål, at personalet løbende kan lave nedslag i praksis og se, hvorvidt de kommer i mål med de pædagogiske intentioner. Evalueringer af de pædagogiske læringsmiljøer er bl.a. dokumenteret eksternt for forældrene på forældremøder og via evaluering af den styrkede læreplan, som er offentlig tilgængelig på hjemmesiden.

Anbefaling

Evalueringspraksis: • Fortsæt den positive proces med løbende at udarbejde skriftlige evalueringer af læringsmiljøer, handleplansindsatser på enkelte børn og børnegruppen på diverse møder. • For at holde fast i - og vedligeholde det positive arbejde med systematik, evaluering og dokumentation af den pædagogiske praksis anbefales det, at i løbende genbesøger og har faglige refleksioner og sparring omkring, hvorvidt i bruger de rette metoder, så arbejdet med refleksion og systematik fortsætter med at være hverdagshandlinger, der kan ses i praksis. Særligt bør i fokusere på, hvorvidt jeres evalueringspraksis giver mulighed for løbende at se efter, hvorvidt i kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner og hvorvidt jeres indsatser og pædagogiske læringsmiljøer har den tiltænkte effekt for børnene. Det kan fx gøres ved nedenstående: • Genbesøg de spørgsmål i stiller, når i evaluerer. Er det de rette spørgsmål i stiller? Hvordan giver evalueringerne jer mulighed for at se, hvorvidt i kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner, på tværs af alle afdelinger. Hvordan kan i få øje på, hvorvidt jeres hverdagshandlinger, er i overensstemmelse med jeres gode pædagogiske intentioner? Får børnene det udbytte ud af det, som var i intentionen? Hvordan kan i konkret se det? Da forskning viser, at der er en tendens til at vurdere pædagogiske indsatser ud fra intentioner, frem for handlinger, anbefales det, at i løbende tager udgangspunkt i konkret data, når i evaluerer og går på opdagelse i forhold til, hvorvidt i på tværs af stuerne kommer i mål med jeres pædagogiske intentioner. Det kan fx være observationer, billeder, praksisfortællinger, videofilm, KIDS. En metode kan fx være at observere eller videofilme praksis, og efterfølgende analysere og reflektere over, hvorvidt praksis stemmer overens med de pædagogiske intentioner. Får børnene det udbytte ud af det, som er i intentionen? Hvordan kan i se det? En anden metode, er at pæd. leder eller medarbejdere laver observationer fx via KIDS, og ud fra disse laver erfaringsopsamling, og giver sparring på, hvor personalet lykkedes godt, og hvor der er forbedringspotentiale i forhold til den styrkede pædagogiske læreplan og den fælles pædagogiske ramme, der er besluttet i Akvariet. • Evaluering – inddragelse af børneperspektivet: • Det anbefales at inddrage børneperspektivet ved evalueringer, så opmærksomheden skærpes på: Gør vi det, vi tror vi gør, set ud fra et børneperspektiv? Børnenes perspektiver er centrale som feedback til personalet. Det anbefales, at i reflekterer over, hvordan i løbende kan inddrage børnenes perspektiv i jeres evalueringer, og derved systematisk lytte til børnene i udviklingen af læringsmiljøerne. Metoder hertil kan fx være observationer, interviewes, billeder, post it metoden, m.m. Hæfterne ”Børneperspektiver” og ”Børnemosaikker; arbejde systematisk med børns perspektiver” fra EVA og ”undersøgelseskassen” fra DCUM kan evt. anvendes som inspiration til, hvordan personalet kan inddrage børnene i hverdagen, og systematisk lytte til børnene i udviklingen af de pædagogiske læringsmiljøer.

Evt. drøftelse af den pædagogiske læreplan

Arbejdet med den pædagogiske læreplan drøftes under de relevante pejlemærker i den faglige dialog. Hvis drøftelserne af den pædagogiske læreplan, udover drøftelserne under pejlemærkerne, har givet anledning til opmærksomhed, kan det angives her.

Der arbejdes ikke med pædagogiske læreplaner på fritidsområdet. Derfor er dette afsnit kun relevant for daginstitutioner.

I forhold til evaluering af den pædagogiske praksis, og evaluering af læreplanen, drøftede vi, at det ikke fremgår af læreplanen, at man har justeret praksis efter de forhold man er blevet klogere på i forbindelse med evalueringen, så det fremgår af læreplanen. I forlængelse heraf drøftede vi, at det er essentielt, at de gode praksisjusteringer der løbende er lavet og laves løbende, justeres i læreplanen, så læreplanen forbliver et dynamisk arbejdsgrundlag, man arbejder efter.

Opfølgning

Her kan den pædagogiske konsulent notere særlige forhold, aftaler eller lignende, der er indgået med institutionen.

Vedr. selvregristreringen: I dialogen drøftede vi, at der er krydset nej til, at der er lavet en APV inden for de seneste 2 år. Pæd. leder beskriver, at dette er en fejl. Der er udarbejdet en APV i Akvariet inden for de sidste to år. • Konsulenten stiller sig naturligvis til rådighed i forbindelse med uddybning af tilsynsrapporten og sparring i forhold til anbefalinger. Nærværende tilsynsrapport skal ses som personalets arbejdsredskab det kommende år, i forhold til at sætte spot på, hvor der er udviklingspotentiale i forhold til at kvalificere den pædagogiske praksis og den eksisterende høje faglighed yderligere. I dialogen ses tydeligt, at personalet er engageret og reflekterer ud fra et højt fagligt niveau, hvilket bl.a. ses ved at personalet reflekterer med omkring konkrete observationer i forhold til at justere praksis og i forhold til egen rolle i den pædagogiske praksis og med et særligt fokus på børneperspektivet. Ud fra en samlet vurdering af dialogen og observationerne gives nedenstående opmærksomhedspunkter: • En yderligere forbedring af, hvordan personalet systematisk via legen kan understøtte alle børns adgang til- og deltagelsesmuligheder i børnefællesskaberne og leg. • Fokus på en yderligere kvalificering af læringsmiljøet på legepladsen. • En yderligere forbedring af det fysiske læringsmiljø, så det i højere grad understøtter leg, børnenes samspil, børnefællesskaber og børnenes deltagelsesmuligheder heri, særligt med fokus på at tydeliggøre flere tematiserede legezoner og gøre klar til legen. • Fortsat fokus på at videreudvikle mikroovergange til og fra frokosten • Fortsat fokus "hvordan god sprogpædagogik skal se ud i Akvariet på tværs af alle stuer.

Institutionens kommentarer

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv. Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Formålet med kommentarerne er at give læserne af tilsynsrapporten indblik i, hvordan institutionen vil arbejde med tilsynsrapportens vurderinger og anbefalinger. Konsulenten foretager ikke ændringer i rapporten på baggrund af institutionens kommentarer, medmindre der er tale om faktuelle fejl.

Institutionens kommentarer

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Akvariet vil fortsat være særlig optaget af at forbedre de fysiske læringsmiljøer. Herunder vil Akvariet undersøge og justere i forhold til at skabe lige muligheder for sprog udvikling og leg, for alle børn i hele huset. Akvariet vil også være optaget af mikro-overgangene, og lave arbejdsgange, som sikrer mindre ventetid for børnene og større fokus på fokuseret leg og fordybelse i rutinerne

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets anbefalinger?

Akvariet vil fortsætte arbejdet med kompetencepakken, Rum og læring. Vi vil kontakte forvaltnings sprogansvarlige for at få hjælp til at lægge en tydeligere sprogstrategi for vuggestuen. Vi vil udarbejde arbejdsgange for oplæring i akvariets lege/sprog-strategier, så nye medarbejdere hurtigere arbejder med de metoder, vi gør brug af i vuggestuen.

Hvordan vil institutionen sikre at en positiv udvikling fastholdes?

Akvariet vil genbesøge gode strategier, som allerede er lavet og nedskrevet, og samle ny data på, om det fortsat er den bedste strategi, eller om der skal justeringer i praksis til.

Bilag 1: Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistrering, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Hvis der ved et spørgsmål er angivet "Ikke besvaret" i kolonnen med lederens svar, kan det være et udtryk for, at spørgsmålet ikke er relevant for den pågældende institutionstype, eller det kan være et spørgsmål, der er tilføjet til spørgeskemaet, efter institutionens tilsyn er afsluttet. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering	Lederens svar
Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?	Ja
Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler? (0-5-års institutioner)	Ja
Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?	Ja
Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?	Ja
Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?	Ja
Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?	Ja
Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børnei institutioner?	Ja
Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer? (0-5-års institutioner)	Ja
Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år? (0-5-års institutioner)	Ja

Har institutionen udarbejdet og offentliggjort en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring? (0-5-års institutioner)	Ja
Indsæt link til institutionens pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://akvariet-kk.aula.dk/sites/akvariet-kk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/p%C3%A6dagogisk%20%C3%A6replan%20Klynge%20IB%C3%98-F%20akvariet%202020.pdf
Har institutionen inden for de seneste to år gennemført og offentliggjort en evaluering af arbejdet med læreplanen med udgangspunkt i de pædagogiske mål? (0-5-års institutioner)	Ja
Indsæt link til seneste evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan (0-5-års institutioner)	https://akvariet-kk.aula.dk/sites/akvariet-kk.aula.dk/files/arkiv/Download_filer/evaluering%20af%20den%20styrkede%20%C3%A6replan%2019-20.pdf
Har institutionen valgt at arbejde med temaerne i den pædagogiske læreplan for dagtilbud i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart?? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Har institutionen valgt at arbejde med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen, i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Har KKFO'en udarbejdet en børnemiljøvurdering inden for de sidste to år? (6-9 års institutioner)	Ikke besvaret
Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for KKFO'er? (6-9-års institutioner)	Ikke besvaret
Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for fritidscentre? (10-18-års institutioner)	Ikke besvaret
Er institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage? (0-9-års institutioner)	Ja

Hvor mange pædagogiske dage har institutionen afholdt i det forløbne år?

Er der gennemført en APV - herunder også i ft. kemi og kemisk risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år? Nej

Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen? Nej

Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning? Ja

Overholder institutionen Københavns Kommunes retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af netværksdrev? Ja

Har institutionen en beredskabsplan? Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen? Ja

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering? Ja

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen? Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen? Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet inden for de sidste tre år? Ja
